

Sun'iy Intellekt va Uning Iqtisodiyotga Ta'siri

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti

Raqamli Iqtisodiyot fakulteti

Axborot Tizimlari va Texnologiyalari yo'nalishi

2-kurs talabasi Tursunboyev Ziyodulla Anvar o'g'li

Annotatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellekt (AI) texnologiyalarining iqtisodiyotga ta'siri ko'rib chiqiladi. Sun'iy intellektning iqtisodiy samaradorlikka, ishchi kuchi tarkibiga va yangi innovatsion imkoniyatlarga qanday ta'sir qilishi tahlil etiladi. Shuningdek, maqolada sun'iy intellektga qaratilgan investitsiyalar, yangi ish o'rinlari va iqtisodiy xavfsizlik masalalari muhokama qilinadi. Sun'iy intellektning jadal rivojlanishi global iqtisodiyotga sezilarli darajada hissa qo'shishi va kelajakda iqtisodiy jarayonlarni tubdan o'zgartirishga qodirligi ta'kidlanadi. O'zbekiston misolida sun'iy intellektning rivojlanishidagi imkoniyatlar va qiyinchiliklar ham ko'rib chiqiladi.

Annotation: This article examines the impact of artificial intelligence (AI) technologies on the economy. It analyzes how artificial intelligence influences economic efficiency, the composition of the workforce, and new innovative opportunities. The article also discusses investments in artificial intelligence, the creation of new jobs, and economic security issues. The rapid development of artificial intelligence significantly contributes to the global economy and has the potential to radically transform economic processes in the future. The article also explores the opportunities and challenges of developing artificial intelligence in Uzbekistan.

Аннотация: В данной статье рассматривается влияние технологий искусственного интеллекта (AI) на экономику. Анализируется, как искусственный интеллект влияет на экономическую эффективность,

структуру рабочей силы и новые инновационные возможности. Статья также обсуждает инвестиции в искусственный интеллект, создание новых рабочих мест и вопросы экономической безопасности. Быстрое развитие искусственного интеллекта значительно способствует мировой экономике и может радикально изменить экономические процессы в будущем. Также рассматриваются возможности и проблемы развития искусственного интеллекта в Узбекистане.

Kirish

Zamonaviy davrda sun'iy intellekt (AI) texnologiyalari iqtisodiy tizimlar uchun muhim ahamiyatga ega bo'lib, o'zining avtomatlashtirish, ma'lumotlarni tahlil qilish va samaradorlikni oshirish kabi imkoniyatlari bilan iqtisodiyotga ta'sir ko'rsatmoqda. O'zbekiston o'z raqamli iqtisodiyotiga o'tishda sun'iy intellektdan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Ushbu maqolada sun'iy intellektning iqtisodiyotga ta'siri, uning ishchi kuchi va sanoat tarmoqlaridagi o'zgarishlar, investitsiyalar va innovatsiyalar haqida batafsil tahlil qilinadi.

Sun'iy Intellekt va Iqtisodiy Samaradorlik

Avtomatlashtirish va Resurslar Tejamkorligi

Sun'iy intellektning asosiy imkoniyatlaridan biri ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirishdir. Bu esa ishlab chiqarish samaradorligini oshirib, resurslardan samarali foydalanish imkoniyatlarini yaratadi. Misol uchun, O'zbekistonda paxta va boshqa qishloq xo'jaligi mahsulotlarining ishlab chiqarish jarayonlari sun'iy intellekt yordamida optimallashtirilmoqda. McKinsey Global Institute tadqiqotlariga ko'ra, AI texnologiyalari 2030 yilga kelib global iqtisodiyotga 13 trillion dollar qo'shishi mumkin.

Xizmat Ko'rsatish Sektorida AI ning Ta'siri

Xizmat ko'rsatish sohasi sun'iy intellektdan katta foyda ko'rmoqda. Moliyaviy xizmatlarda avtomatlashtirilgan tahlil va maslahat xizmatlari an'anaviy inson omilini

qisqartirib, mijozlarga tezkor va aniq xizmat ko'rsatish imkonini beradi. O'zbekistondagi banklar sun'iy intellektni mijozlarga xizmat ko'rsatishni yaxshilash va fraudni oldini olishda qo'llamoqdalar. Sog'liqni saqlash sohasida AI yordamida diagnostika jarayonlari yanada aniq va tez bajarilib, bemorlarni davolashda samaradorlikni oshiradi.

Mehnat Bozori va Sun'iy Intellekt

Ishchi Kuchining O'zgarish Xususiyatlari

Sun'iy intellektning o'sishi bilan mehnat bozori ham o'zgarib bormoqda. AI texnologiyalari ba'zi kasblarning avtomatlashtirilishi natijasida ish o'rinlarini qisqartirishi mumkin. McKinsey & Company tahlillariga ko'ra, 375 millionga yaqin odam sun'iy intellekt va avtomatlashtirish natijasida kasbiy o'zgarishlarga duch kelishi mumkin. O'zbekiston mehnat bozori ham sun'iy intellektning ta'sirida, yangi kasblar va ko'nikmalarni talab etadi.

Sun'iy Intellekt Natijasida Yangi Ish O'rinlari

Sun'iy intellektning rivojlanishi nafaqat ish o'rinlarini qisqartiradi, balki yangi sohalarda yangi imkoniyatlarni ham yaratadi. O'zbekistonda AI bilan bog'liq ish o'rinlariga dasturchilar, ma'lumot olimlari va tahlilchilar kiradi. Ularning talabi kelgusi yillarda oshishi kutilmoqda. AI yordamida yaratilgan yangi innovatsiyalar yangi startaplar va texnologik kompaniyalarni rivojlantirishga yordam beradi.

Investitsiyalar va Sun'iy Intellekt

Innovatsiyalarni Rivojlantirishda AI ning O'rni

Sun'iy intellektga investitsiyalar global miqyosda ortib bormoqda. 2020 yilda AI tadqiqotlari va texnologiyalariga 50 milliard dollarga yaqin sarmoya yo'naltirilgan. Bu innovatsiyalarni kuchaytirish va yangi texnologik yutuqlarni tezlashtirish uchun zarurdir. O'zbekistonda ham sun'iy intellektga qaratilgan sarmoyalar ko'paymoqda, bu esa raqamli iqtisodiyotning rivojlanishiga xizmat qiladi.

Xavfsizlik va Siyosiy Xatarlar

Sun'iy intellektning iqtisodiyotga ijobiy ta'siri bilan bir qatorda, uning xavfsizlik va siyosiy xatarlari ham mavjud. Kiberxavfsizlik masalalari va texnologiyalarning noto'g'ri qo'llanilishi natijasida iqtisodiy inqirozlar yoki axborot manipulyatsiyasi yuzaga kelishi mumkin. O'zbekiston ham sun'iy intellekt va raqamli iqtisodiyot sohasida xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha choralar ko'rmoqda.

Xulosa

Sun'iy intellekt iqtisodiyotning barcha tarmoqlariga katta ta'sir ko'rsatmoqda. U nafaqat avtomatlashtirish va resurslar tejamkorligi orqali samaradorlikni oshiradi, balki yangi imkoniyatlar yaratadi va mehnat bozorining tarkibini o'zgartiradi. O'zbekiston uchun sun'iy intellektning rivojlanishi iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish va xalqaro raqobatbardoshlikni oshirishda muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, AI texnologiyalarining rivojlanishi xavfsizlik va siyosiy jihatlardan ehtiyot choralarini ko'rishni talab qiladi. Yaqin kelajakda sun'iy intellekt iqtisodiyotning muhim drayveri bo'lib qolishi va global iqtisodiy o'sishga sezilarli hissa qo'shishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. McKinsey Global Institute. (2018). "AI, Automation, and the Future of Work: The Impact of AI on Labor Markets."
2. PwC. (2020). "The AI Revolution: How Artificial Intelligence is Transforming the Economy."
3. World Economic Forum. (2021). "The Future of Jobs Report 2021."
4. O'zbekiston Respublikasi Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish markazi. (2021). "Sun'iy intellekt va raqamli iqtisodiyot: O'zbekistonning imkoniyatlari va qiyinchiliklari."
5. Statista. (2022). "Artificial Intelligence (AI) Market Size Worldwide from 2018 to 2027."